

Sosyal Bilgiler Ö?retmenlerinin Ö?retme Yönelik Özgüven Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Bilgiler Ö?retmenlerinin Ö?retme Yönelik Özgüven Ölçe?i*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30622>

Özet

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretime Yönelik Özgüven Ölçeği, **Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin** kendi öğretim becerilerine, sınıf yönetimine ve pedagojik uygulamalar etkili bir şekilde gerçekleştireme yeteneklerine duydukları inancı ölçmek amacıyla 2018 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, başlangıçta 12 madde olarak hazırlanmış, ancak geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda 9 maddelik tek faktörlü bir yapıya indirilmiştir. Bu geliştirme çalışması, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları ve öğretim performansları değerlendirilmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Özgüven, Öğretim, Sosyal Bilgiler, Öğretmen Yeterliliği, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Ahmet Uysal, Mürşide Gürol

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapmakta olan veya öğretmen adayları sürecinde bulunan **Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin** öğretim süreçlerine yönelik spesifik özgüven düzeylerini belirlemektir. Bu özgüven düzeyi, onların yenilikçi yaklaşımları uygulama, program değişikliklerine adaptasyon sağlama ve sınıf içi problemleri etkili bir şekilde çözme becerilerine olan inançları yansıtmaktadır.

Bu araç, öğretmenlerin hangi alanlarda daha fazla destek veya eğitime ihtiyaç duyduğunu tespit etmek için bir tanıtıcı araç olarak kullanılabılır. Ayrıca, öğretmen eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmede ve mesleki gelişim müdahalelerinin etkisini ölçmede de önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürde genellikle **Öğretime Yönelik Özgüven** (Teaching Self-Confidence) olarak adlandırılan psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bir bireyin belirli bir öğretim görevini başarıyla yerine getirebileceğine dair genel inancı ifade eder. Geliştiriciler, bu yapının özellikle özyeterlik algısından farklı olduğunu vurgulamışlardır; özgüven daha çok bireyin genel yeteneklerine olan inancı temsil ederken, özyeterlik belirli bir görevi yerine getirme kapasitesine odaklanır.

Ölçek maddeleri, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalar, program uyarlama, yenilikçi yöntem kullanımı ve meslektaşlarından öğrenme gibi temel öğretim faaliyetlerine yönelik kişisel yeterlilik algıları ve inançlarından kapsamaktadır. Bu sayede, Sosyal Bilgiler alanına özgü pedagojik zorluklarla başa çıkma konusundaki inançları kantitatif olarak değerlendirilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamlı bir süreç izlemiştir. İlk olarak, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **en çok olabilirlik metodu** (Maximum Likelihood) kullanılarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Bu analiz, maddelerin beklenen teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini araştırmıştır.

Ayrıca, ölçeğin görünüş geçerliğinin sağlanması için alan uzmanlarının incelemesine sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda, başlangıçta hazırlanan 12 maddeden 2 tanesi binişik (örtülen içerik) olduğu için, 1 tanesi de özgüvenden ziyade özyeterlik algısı ile daha ilişkili olduğu için ölçekten çıkarılmıştır. Kalan 9 maddelik ölçek, uzmanlar tarafından açık, anlaşılır ve öğretime yönelik **öz güven** anlayışını yansıttığı yönünde olumlu geri bildirim almıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** katsayısı ile analiz edilmiştir. Güvenilirlik analizi sonucunda elde edilen Cronbach Alfa değeri **.92** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve ölçmek istenilen yapıya güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Psikometrik standartlara göre .90 üzerindeki bir değer, ölçeğin mükemmel düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Yapı geçerliğini desteklemek amacıyla kullanılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), **Maximum Likelihood** (En Çok Olabilirlik) yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, verilerin altında yatan faktör yapısını en iyi açıklayan modeli bulmayı amaçlar. Analizler, ölçeğin tek bir yapıya ölçtüğünü desteklemiş ve çıkarılan maddelerden sonra kalan 9 maddenin, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğretime yönelik **öz güven** boyutunu temsil etmede yeterli olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: 9 maddeden oluşan, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sosyal Bilgiler Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ortaokul ve lise düzeyinde görev yapan **Sosyal Bilgiler öğretmenleri**.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) envanteri.

Anahtar Kelimeler

Öğretim Becerisi, Sınıf Yönetimi, Pedagojik İlkeler, Likert Ölçeği, Maximum Likelihood, Sosyal Bilgiler, Özgüven.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağımlı E-posta Adresleri: uysal66@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiş olup, genellikle referans gösterilerek akademik çalışmalarda ücretsiz olarak kullanılabilir. Ticari kullanım için sorumlu yazar (Ahmet Uysal) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [sosyal-bilgiler-ogretmenlerinin-ogretime-yonelik-ozguven-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Uysal, A. ve Gürol, M. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretime Yönelik Özgüven Ölçeğinin geliştirilmesi. *Uluslararası Alan Etitimi Dergisi*, 4(2), 1-12.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretime Yönelik Özgüven Ölçeği Maddeleri

Ölçek Derecelendirmesi: "5=Çok İyi, 4=Yeterinde, 3=Biraz, 2=Az, 1=Hiç"

Sınıf içi problemleri pedagojik ilkeler çerçevesinde çözebiliyorum.

Programlardaki değişimi kolaylıkla uygulamaya dönüştürebilirim

Sınıf içi ve dışında farklı öğretim uygulamaları yapabiliyim

Yenilikçi bir yaklaşım (model, yöntem, teknik vb.) sınıfımda uygulayabiliyim

Başkalarının sınıfımda yaptıkları iyi uygulamaları ben de Yapabiliyim.

Not: Ölçek toplam 9 maddeden oluşmaktadır. Yukarıda ilk 5 madde örneği verilmiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM